474

ANEKDOTER

OM

CARL DEN FEMTONDE.

A fellow of infinite jest, of
most excellent fancy.
SHAKSPEARE.

Pris: 25 öre.

475

ANEKDOTER

OM

CARL DEN FEMTONDE.

A fellow of infinite jest, of most excellent fancy.

SHAKSPEARE.

276

Bland konung Carl XV:s minnestecknare har det icke varit mer än ett tal derom, att svenskheten utgjorde den mest framstående sidan af hans karakter och skaplynne. En yttring af detta svenska lynne var hans skämtsamhet och qvickhet i repliken, hvarom så många pikanta och roande små historier berättats, alltifrån prinsens spädaste barndom och intill konungens sista dagar. Efterföljande anekdotsamling torde vid sådant förhållande få betraktas såsom ett litet bidrag till den aflidne folkkäre monarkens karakteristik.

Redan som treårig gosse lekte prins Carl soldat. Det var konung Carl Johans fröjd att gunga den älskade sonsonen på sina knän och sålunda bibringa honom de första lektionerna i ridkonsten. Dessemellan fick den lilla prinsen på Rosendal leka gevärsexercis med någon af de derstädes postande gardisterna, som efter slutad öfning erhöll en sup för sitt besvär, och när man flyttat in till staden, der det icke gick an att draga vaktposterna in i de kungliga gemaken, erbjöd sig farfar sjelf att exercera för sin sonson. Prinsen tyckte i början icke om detta förslag; "ty," sade han, "farfar har ju icke något gevär." Men Carl Johan öfvertygade honom att det skulle gå lika bra att exercera med en käpp eller eldgaffel, ställde sig i rättning och verkställde

lydigt handgreppen efter sonsonens kommando. När denne slutligen tröttnade kände han sig så belåten med sin nye rekryt, att han sade till en af de uppvaktande: "Ge farfar en sup!"

Vid ett tillfälle då prinsen lekte soldat med farfadren hände det, att den unge béfälhafvaren i sitt barnsliga öfvermod tilldelade segraren vid Dennewitz och Leipzig — en örfil. Den gamle konungen fann detta alltför närgånget och körde således ut sin gunstling. Det behöfver väl icke sägas att de snart blefvo goda vänner igen.

Under det de kungliga barnen uppväxte uppstod en gång ett samtal dem emellan om hvilkendera af föräldrarna den ene och den andre af dem liknade. "Jag är lik mamma," sade den ene brodren. "Och jag är lik pappa," yttrade den andre. "Men," inföll prins Carl,

478

“jag är lik farfar, jag, och det är litet styfvare, det.“

Under prins Augusts spädaste ålder tillbragte de kungliga barnen med sina föräldrar en sommar på Drottningholm. De små prinsarna hade då upprättat ett läger i ett af slottsrummen, och då deras lilla bror kom åkande i sin korgvagn, som drogs af sköterskan, en fru Jansson, ropade de äldre bröderna: “Kungen kommer!“ och gingo i gevär för den lilla dalhertigen. Under de stunder, då den beskedliga fru Jansson var ledig från uppsigten öfver den lilla prinsen, måste hon deltaga i prins Carls exercis. “In med magen!“ ropade han dervid åt henne. — “Det kan jag inte,“ ursäktade sig frun. — “Ja då,“ sade prinsen, “får du vara officer, för de ha stora magar.“

En gång hade prins Carl på egen hand lemnat de furstliga rummen och begifvit sig ner i östra slottshvalfvet, hvarifrån ett par glasdörrar och en trappa leda ner i Logården. Prinsen fick det infallet att göra en tittin der, men hejdades af den i hvalfvet posterade gardisten. "Vet du inte hvem jag är?" frågade den unge fursten. "Ahjo," svarade gardisten, "nog vet jag det; det är ju prins Carl, kronprinsens äldste son." — "Men," återtog prinsen, "jag är hertig af Skåne också, och släpp mig nu fram bara." — "Omöjligt!" förklarade gardisten. — "Godt," sade prinsen, "du skall ha dina fem och tjugo vid tillfälle."

Uppkommen till sin herr fader berättade prinsen för honom sitt äfventyr och yrkade på den genstörtige gardistens bestraffning. Men kronprinsen lyckades snart öfvertyga den lilla hertigen att karlen blott följt sin instruktion och derför snarare borde belönas än straffas; "och se här," slöt kronprinsen sin föreläsning, i det han ur sin plånbok uppräknade tjugofem riksdaler, "gå ner och gif honom dessa penningar

till uppmuntran för den påpasslighet han visat.“ Prinsen såg litet flat ut, men återtog under vandringen utför slottstrappan sin furstliga värdighet och yttrade helt stolt, i det han till soldaten öfverlemnade gratifikationen: “Der har du de fem och tjugo, som jag lofvade dig.“

Under en af kronprinsen Oscars resor genom landet var prins Carl honom följaktig. Då prinsen vid en landsvägsgrind fick se en liten trasig pojke stå och buga, yttrade han i en ton af högdragenhet: “Kanske vi skulle ge en slant åt den der trasvargen?“ Kronprinsen tillrättavisade sin son med den anmärkningen, att fursten och tiggaren båda vore menniskor, och att ödet kunde hafva så fogat, att den omtalta lilla trasvargen blifvit en prins. Vid nästa grind upptäckte prins Carl åter en liten trasig pojke. “Pappa,“ sade han då, “kanske vi skulle ge en slant åt den der prinsen?“

En gång hade prins Carl sönderslagit en dyrbar vas och till straff derför fått sig ådömdt några timmars ensamhetsfängelse i ett af de rum som han med sina bröder bebodde. Efter att hafva en stund anställt sina tysta betraktelser gjorde sig hans goda lynne gällande, och han började sjunga och tralla inne i sitt fängelse så att det hördes ut i det yttre rummet, der prins Gustaf satt och klinkade på pianot. Närmande sig intill dörren till Carls fängelse frågade prins Gustaf honom, om det var så roligt derinne. "Ah, alldeles gudomligt!" förklarade Carl. — "Men," sade Gustaf, "hur skall jag då bära mig åt för att få vara med om roligheten?" — "Jo," yttrade prins Carl med ingifvelse, "det skall jag säga dig: jag har slagit sönder en vas; maken till den står ännu qvar på pelarbordet i salongen; om du slår sönder *den*, så blir du också instängd här och då skola vi roa oss tillsammans."

Prins Gustaf gjorde som hans äldre broder lärt honom och fick sin önskan uppfylld.

580

En gång kom prins Carl in till sin fru mor, der han utan vidare omständigheter slog sig ned i den sidenklädda soffan och lade upp benen i densamma. "Så får du ej göra," sade modren. — "Men så gör magister Boström," invände prinsen. Kronprinsessan bet sig i läppen och teg ett ögonblick; derpå yttrade hon: "Ja, när du blir så lärd som magister Boström, får du göra så med."

Prins Carls och hans syskons olika skaplynnen karakteriseras af följande anekdot:

En ceremonidag passerade de kungliga barnen, i den mån de hunnit kläda sig, det ena efter det andra genom ett af slottsrummen och frågade i förbigående en hofbetjent som uppehöll sig derstädes, om konungen, som hade samma väg till den gemensamma samlingssalen, ännu begifvit sig dit. Prins Oscar kom först och frågade: "Har hans majestät gått igenom här?" Derefter kom prinsessan

Eugenie: "Har kungen gått igenom här?" Så prins Gustaf: "Har min far gått igenom här?" Och slutligen kronprinsen Carl: "Har pappa gått igenom här?"

Efter ett besök i Upsala följdes prinsarna Carl och Oscar till sin vagn af studentchören, hvilken sedan prinsarna uppstigit i vagnen till afsked uppstämde ännu ett par af sina vackra sånger. Sedan sången tystnat stack prins Oscar ut hufvudet genom vagnsfönstret och yttrade: "Jag får tacka er, mina herrar, för denna angenäma sammanvaro." Prins Carl stack äfven å sin sida ut hufvudet genom vagnsfönstret och ropade åt sångarne i det vagnen satte sig i rörelse: "Häng er på nu, gossar, så många ni ä'!"

Kronprinsen Carl höll ej på styfvern. Då hans hofmarskalk grefve Axel Wachtmeister

gjorde föreställningar om sparsamhet yttrade prinsen: "Hvarför vill du att jag skall spara? hvartill skulle det tjena?"

Hofmarskalken af Edholm lärer bibragt konungen sundare åsigter i detta afseende.

En vid krigsakademien på Carlberg anställd ung officer råkade i svår penningknipa. Hårdt ansatt af sina björnar, gick han upp till kronprinsen Carl och anförtrodde honom sina bekymmer. Prinsen sade: "Jag är för närvarande sjelf så fattig, att jag icke kan hjelpa dig; men här har du sexhundra riksdaler; res till Paris, du skall få ett rekommendationsbref med dig från mig; men res i natt, ty eljest ta de och sätta in dig i morgon."

Prins Carl hänfördes ofta af sitt lifliga lynne till små obetänksamheter. Prins Gustaf

stod en gång, under pågående öfningar på Ladugärdsgärdet, på borgen derstädes och talade med sin bror kronprinsen. Den senare märkte derunder att prins Gustaf icke enligt reglementet hade hakremmen till sin kask tillknäppt och slog vid denna upptäckt af honom kasken. Gustaf tog med mycket lugn åter upp sin kask, satte den på hufvudet och tillknäppte hakremmen, yttrande: "Jag får tacka ers kongl. höghet för påminnelsen om det fel jag begått; jag skall hädanefter bättre veta iakttaga reglementets föreskrifter."

Vid en mönstring 1854 med ett landtregemente, hvars hållning förtjust honom, yttrade kronprinsen framför fronten: "Jag tror vi strunta i neutraliteten!"

Kronprinsen-regentens olyckligt ryktbara yttrande "att han gjorde en konst i opinionen" skall hafva blifvit fäldt under ett sam-

482

tal med dåvarande justitie-statsministern Günther, hvilken tillåtit sig göra några anmärkningar vid prinsens sätt att uppbära sin höga ställning. Den föraktfulla furstliga repliken (hvilken visserligen låter försvara sig med afseende på den opinion som bestämmes af dagens ombytliga vindkast) skulle å ministerns sida hafva framkallat en erinran derom, att Sverige för icke så länge sedan haft en konung som satt sig öfver opinionen och derför blef olycklig.

Detta samtal föranledde en brytning mellan prinsen och excellensen Günther, hvilken någon tid derefter lemnade taburetten för att stiga ned till justitieråd.

De från Axevalla-lägret 1858 till sina hemorter återkomna soldaterna prisade med en mun kronprinsens vänliga och goda sätt att behandla dem. Så var en vermlänning outtömlig i lofordandet af hans kongl. höghets "belefvenhet". "Nå, hvari bestod då denna?" frågade någon honom. — "Jo," sade den tro-

hjertade soldaten, "först gaf han oss på en dag fem supar öfver lag; en annan gång kom han och frågade mig hvad jag hette och hvar jag var hemma, och när han sedan skulle gå, så tog han fram ett stycke tobak och körde i halsen på mig, sägande: "Se der har du!"

Kung Carl gick en dag som kronprins Drottninggatan uppför på den "lagliga" trottoiren, såsom den kallas, och observerade dervid ett frumtimmer, som promenerade åt samma håll som han, men på orätt sida. Prinsen vinkade då till sig en poliskonstapel som stod i ett gathörn, och frågade honom: "Känner du frumtimret som går derborta?" — "Nej, ers kongl. höghet," svarade polismannen med handen vid mössan; "jag är nykommen i den här trakten." — "Gå då till henne, och säg åt henne att hon går öfver till den här sidan." Polismannen gjorde såsom honom blifvit befaldt, och damen skyndade att ställa sig den erhållna tillsägelsen till efterrättelse. Prinsen å sin

483

sida skyndade nu att gå fatt fruntimret och tog henne helt förtroligt under armen.

Det var kronprinsessan.

När landskapsmålaren Palm efter många års bortovaro återkom till Sverige gjorde man honom uppmärksam på en af dåvarande kronprinsen utställd landskapstafla, dock utan att det nämdes hvem som hade målat den. "Hvad tyckes om den nye medtäflaren?" frågade den som visade honom taflan. — "Jo," yttrade Palm, som icke hade den ringaste aning om hvem som var målaren; "man ser visserligen att han är nybörjare, men jag är säker på att han med tiden skall kunna lefva på sin pensel."

Kronprinsen skrattade hjertligt och var mycket smickrad af detta omdöme, då man berättade honom det.

Kronprinsen väntade med öm otålighet ankomsten af sin förstfödde. Han hade natur-

ligtvis önskat sig en son; det var en liten prinsessa som kom. Vid tillkännagifvandet om barnets kön såg kronprinsessan ängsligt frågande på sin make; prinsen förstod sin gemåls mening, kysste henne småleende på pannan och sade: “Det är lika kärkommet.“

“Sessan“ hade under barnaåren en trogen lekkamrat i sin far. Han gaf henne trummor och sablar att leka med, trots de betänksamma minerna af de äldre damerna vid hofvet, hvilka runkade på hufvudet öfver att den unga furstinnan sålunda uppfostrades som en pojke.

Ett par veckor efter konung Oscars död gjorde direktören vid en af hufvudstadens sommarteatrar sin uppvaktning hos den nye konungen för att klaga sin nöd och utbedja sig hans majestäts tillåtelse att annonsera sina

584

spektaklers fortsättande. “Ja, vasserra,“ svarade kung Carl, “annonsera du; der kommer ändå ingen.“

Våra norska bröder, som alltid varit mycket vaksamma i afseende på upprätthållandet af deras sidoordnade ställning inom unionen, skulle vid tillfället af konung Oscars begrafning ha yrkat, att då de voro så fåtaligt representerade vid högtidligheten, så borde åtminstone deras statsminister i processionen få gå till höger om den svenska, eftersom han var äldre i tjensten. Konung Carl sades i anledning häraf hafva framställt det förmedlingsförslag, att de begge höga funktionärerna skulle gå till höger om hvarandra fem minuter hvar och tura om på det viset.

Vid konung Carls kröning skulle norska statsministern på nyss anförda grund hafva

yrkat att i processionen få gå till höger om svenska ministern baron M. Riksmarskalksembetet kunde för sin del icke bifalla detta yrkande, utan visade hr S. till konungen, som svarade: "Att du, min kära S., skulle gå till höger om M., det kan jag inte tillåta, men skulle du vilja gå till höger om mig under tronhimmelen, så mycket gerna."

Enkedrottning Desideria hade i sin ungdom varit ett litet nätt fruntimmer. På sin ålderdom föll hon ihop alltmer och mer ju äldre hon blef. Kronprinsen yttrade i anledning deraf: "Farmor dör icke, hon försvinner."

Då enkedrottning Desideria var död sökte och erhöll kongl. hofsnickaren D. audiens hos kung Carl och infann sig klädd i djupaste sorgdrägt med hvit långhalsduk och plöröser.

585

Hans ärende var att underdånigst rekommendera sig till erhållande af beställningen af enkedrottningens likkista. Konungen lofvade honom att taga hans framställning i öfvervägande, och hr D. närmade sig dörren under många bugningar. Då han med ena foten hunnit öfver tröskeln fästes konungens uppmärksamhet på hans sorgdrägt, och han frågade honom deltagande; “Hvem sörjer du så djupt?“ — “Jag . . . jag ber om nåd, ers majestät,“ stammade snickaren, “det är hennes majestät enkedrottningen.“ — “Ah,“ yttrade konungen leende, “jag visste inte att ni voro så nära slägt.“

D. fick emellertid skäl att sörja; ty en annan snickare erhöll den af honom sökta beställningen.

Från konung Carls besök i Norrköping sommaren 1861 berättas:

Vid den af fabriksföreningen i Drag anordnade dejeunern råkade den salut, som

skulle gifvas vid skålen för hans majestät, komma för tidigt, just som konungen och hans värdar höllo på med steken. Tecken till saluten skulle gifvas medelst uppsändandet af en raket, och en person var särskildt beordrad att observera raketen. Denne person, som lärer hafva grundligt druckit kungens skål, observerade emellertid raketen — alltför tidigt, hvarpå saluten började. Värdarna blefvo, som man väl kan förstå, mycket ledsna och ursäktade sig hos majestätet, som hade mycket roligt åt detta intermezzo och tröstande sade: "Gör ingenting, låt dem damma på!"

Vid ett besök på en tafvelexposition i Fria konsternas akademi fästes kung Carls uppmärksamhet på en tafla, hvilken artisten, ett fruntimmer, hade signerat med sina initialer å en i nedra hörnet afbildad trädstubbe. "Det der fruntimret," anmärkte han, "ser man, är van att *märka* sina stubbar."

586

En afton, då det i hofkretsen talades om engelsmännens excentriciteter och egenheter, berättadc en af damerna att en engelsman haft den vurmen att på sina resor medföra en — gris, som han hade vid sin sida i vagnen. "Åh," utbrast konungen härvid, "grefvinnan misstar sig säkert; det var visst ingen gris, utan en *grisett*, som engelsmannen hade till reskamrat."

Då enkedrottning Desideria skulle bcgrafvas begärde pastor Studach att få anordna processionen till kyrkan enligt katolskt bruk. "Ja, mycket gerna," svarade konung Carl muntert; "men får du smörj, så skyll dig sjelf."

Nionde Frimurareprovinsens stora landtloge firade sin högtidsdag. Konungen var af opasslighet hindrad att deltaga i festen, och hertigen af Östergötland intog således

mästarestolen. En af storofficianterna i logen, kongl. hofpredikanten R. blef under måltidens lopp så lifvad, att han ej förmådde hejda sin svada, utan gjorde i det skåltal han höll för mästaren af tolen åtskilliga djerfva anspelningar på den stora roll som i framtiden kunde vara hans kongl. höghet förbehållen, under varmt betygande af de vördnadens och tillgifvenhetens känslor, hvarmed alla sanna frimurarebröder skulle helsa den uppgående solen. Morgonen efter festen fick vår hofpredikant besök af en vän och frimurarebroder, som fäste hans uppmärksamhet på huru svårt han under gårdagens rus förgått sig mot regerande konungen genom sina anspelningar på ett blifvande tronskifte. Hofpredikanten blef förskräckt, klädde sig i största hast och begaf sig upp på slottet för att få företräde hos konungen och afbedja sin förbrytelse. Sedan koungen med allvarsam uppsyn afhört hofpredikantens ursäkter, drog sig hans mun till det vackra leende som vi alla så väl minnas, och han

487

yttrade: "Tror du jag bryr mig om hvad en full prest säger?"

Från konungens resa till Norge 1861 berättas:

På ångbåten som förde konungen till Arboga serverades högstdensamme till frukosten bland annat med sill. "Är det *norsk* sill, det der?" frågade konungen uppasserskan. "Nej," svarade hon, "den är holländsk." — "Hå kors," yttrade konungen, "jag trodde bestämdt att den var norsk, för den ser mig så oppkäftig ut."

På konungens återresa från Norge måste fartyget för det svåra vädrets skull vända om till Moss. En af herrarna i sviten gjorde i anledning af detta missöde följande vers:

"I med- och motvind lika
Fast ingen örlogsman,
Han kunde icke vika,
Blott vända kunde han."

Konungen skrattade rätt hjertligt åt travesteringen.

Då konung Carl på en af sina jernvägsturer genom landet ankom till Foglaviks station, passade en gumma på att närma sig den kungliga vagnen. Då hon kommit så nära intill, att hon kunde öfverse det inre af densamma och stod villrådig hvilken af de "granna harra" som var kungen, vågade hon sig på att fråga: "Hem ska vara kongen af er?" Kungen fann gummans rättframma sätt roligt och svarade derför: "Jo, det är jag, mor lilla!" Men gumman stötte tviflande fram armbågen mot den i hennes tycke minst "granne" och yttrade småskrattande: "Men säg mej nu uppriktigt, hvem ä' kongen?" Den förvånade

488

gumman erhöll härpå det skämtsamma svaret: "Dä' sulle fälle vara ja ändå!"

En afton kom konungen i sällskap med friherre Beskow till Fredrika Bremer, då hon hade sin litterära "aftoncirkel". Konungen deltog hela aftonen i det glada samqvämet. Den goda gumman Fredrika brukade bjuda sina gäster på thé och smörgås, men ville nu dröja med den tarfliga serveringen tills konungen aflägsnat sig. Men denne gjorde sig underrättad om Fredrika Bremers supé och bad henne icke uppskjuta densamma för hans skull. Då hon gjorde sina ursäkter och talade om sitt tarfliga bord, sade konungen: "Åh, mamsell Bremer skall få se, att en kung kan ha lika god aptit som andra menniskor."

Dagen före kung Fredriks öfverresa till lägret i Skåne 1863 ditkom en biljett inne-

hållande frågan: “Maa jeg tage min Kone med mig?“ Svaret, som återfördes med budet, lydde: “Tag med dig så många Koner du vill.“

På en af de baler hertigen af Östergötland gaf under vintern 1865 inlät sig konung Carl i samtal med en urmakare, som var skarpskytt, ty åtskilliga af Stockholms skarpskyttar voro inbjudna till balen. Slutligen började urmakaren disputera med kungen i taktiken. Konungen sade då: “Nej, du förstår dig bättre på tiktak än på taktik.“

Kung Carl åsåg en dag en af Stockholms frivilliga skarpskyttekår på Ladugårdsgärdet anställd simulaker, och observerade dervid hurusom det af dr S. anförda tappra nionde kompaniet skilde sig från de öfriga och företog en liten marsch på egen hand uppåt en

489

af de vackra skogsbackarna som utbreda sig rundt omkring det flacka fältet. Konungen vinkade då till sig en af den fiendtliga styrkans befälhafvare och yttrade till honom några ord. Skarpskytteofficern tycktes hafva af konungen erhållit några taktiska anvisningar, ty i nästa ögonblick utvecklade han sin styrka efter alla krigskonstens reglor och riktade ett raskt anfall mot det isolerade nionde kompaniet, hvilket inom tio minuter fann sig kringrändt och hopklämdt vid en gärdsgård. "Nå," ropade kung Carl skrattande åt den olycklige kompanichefen; "hur är det med dig, S.? jag tror du blef fångad nu." — "Ja," svarade S., sjelf leende åt sitt missöde; "det var klart att det skulle så gå, när 22,000 man och Han selv kommo och blandade sig i spelet."

Den glade skådespelaren och umgängesmannen Svante Hedin stod under många år intill den sista tiden synnerligt väl hos kung Carl. Såsom ett bevis på konungens vänliga

hågkomst erhöll Hedin till julen 1864 en briljanterad kråsnål och ett byxtyg, hvilken julklapp åtföljdes af följande devis:

"På nålen kan du lita,
Och på byxorna må du slita."

I poetisk förtjenst kan denna vers visserligen icke jemföras med till exempel "Hjertats hem"; de två versraderna erhålla sitt egentliga värde af den kungliga välvilja som dikterat dem.

Under en af de jagter konungen anställde på Öland bodde han några dagar i en prostgård, der han med sin vanliga okonstlade hjertlighet snart var hemmastadd, och under sina promenader arm i arm med prosten och prostinnan fick han äfven veta att ett ungt i prosthuset varande fruntimmer var fästmö till prostfolkets ende son.

Efter slutad jagt reste konungen till Kalmar, der han vid landstigningen mottogs

490

af stadens och ortens honoratiores samt en talrik folkmassa. Sedan konungen talat några ord med landshöfdingen gick han till mångas förvåning hastigt bort till en i folkhopen stående ung man, slog honom på axeln och sade:

"Jag skall helsa dig från din fästmö; hon mår mycket bra."

Konungen hade nemligen på ett fotografikort, som han sett i prestgården, igenkänt den unge mannen, hvilken var anställd såsom bokhållare på en större egendom söder om Kalmar; och då den unge mannen, förlägen öfver det oväntade tilltalet, ej kom sig för att tacka för helsningen, fortfor konungen:

"När tänker du gifta dig?" hvarpå den unge mannen sanningsenligt svarade: "Det vet jag icke," och konungen återtog: "Om du ej är gift inom två år, så kom till mig, så skall jag hjelpa dig; du känner väl mig, förmodar jag?"

Konungen aflägsnade sig härefter, men redan följande året kom till den unge mannens husbonde, en ansedd ledamot af riksda-

gens Andra kammarc, ett bref från konungen med befallning till den unge mannen att genast gifta sig och inom sex veckor inställa sig hos konungen, som förskaffat den unge mannen en förmånlig plats i närheten af hufvudstaden.

Att befallningen åtlyddes säger sig sjelft, och berättaren tillägger att det unga paret äfven efter ankomsten till Stockholm erfor många nya prof af konungens välvilja och frikostighet, och då den unge mannen för ett par år sedan lemnade den plats konungen beredt honom och öfvertog ett arrende, skänkte konungen honom en större penningsumma till inköp af kreatur och inventarier.

Då prins Oscar efter sin äldste sons prins Gustafs födelse sammanträffade med sin kunglige broder, flög kung Carl med tårar i ögonen sin bror i famnen och sade: “Gud ske lof att det är en gosse; det är detsamma om det är min eller din.“

591

En resande familj från Finland besökte en vacker sommarmorgon Ulriksdal, och sedan de resande en stund vandrat omkring i parken mötte de en herre af militäriskt utseende, till hvilken de vände sig med den frågan om det vore någon möjlighet att få se slottet; “det går väl icke för sig, eftersom kungen för närvarande bor här ute.“ — “Åh jo, nog går det för sig,“ svarade officern; “var goda och följ med mig.“ Han förde derpå främlingarna in i slottet och genom våningarna, visande och förklarande för dem de konstsaker och kuriosa, som göra denna kungliga boning till ett verkligt museum. Sedan allt var besedt, frågade de sin ledsagare huru de skulle få se kungen. “Jo, han åker ut med drottningen vid elfvatiden; passa på då nere i parken.“ De resande tackade sin artige ledsagare och skildes från honom. Vid den uppgifna tiden sågo de ett elegant åkdon hålla vid planen utanför slottet samt ett ståtligt fruntimmer några ögonblick derefter komma ut genom slottsporten, åtföljdt af deras

cicerone, hvilken vid fruntimrets uppstigande i vagnen räckte henne handen och derpå uppsteg och intog platsen vid hennes sida, hvarpå hästarna sattes i gång och åkdonet rullade framåt alleen der våra resande stodo. I förbifarten aftog den åkande herrn sin hatt och helsade: “Tack för i morse, mitt herrskap!“ De resande kunde då förstå att konungen sjelf varit deras ledsagare.

En ung norrman, som kungen väl kände från Kristiania, kom till Stockholm för att roa sig några dagar; han sökte audiens hos kungen, som mottog honom med öppna armar: “Roligt att se dig! Kom nu och spisa middag hos mig!“ Norrmannen tvekade; “han hade sin fru med sig, hon hade ej fört med sig någon toilett på resan... de gjorde derföre klokast i att företaga en utflykt o. s. v.“ — — “Ah, jaså, du har din fru med dig, henne vill jag helsa på.“ Kungen tog sin hatt och de vandrade tillsammans åstad till hotellet,

592

"Nu ska vi göra en promenad," föreslog kungen. Sedan förde han det unga äkta paret till en af Stockholms förnämsta modehandlare, der han valde ut den vackraste toilett han kunde finna på och adresserade sig till den unga frun: "Gör mig nu det nöjet att iföra er denna drägt och kom sedan och spisa middag hos mig." Så tog kung Carl allas hjertan med storm.

Då konung Carl på hemresan från Aachen ankom till Kiel hade logis anordnats på hotell, men konungen önskade att direkt gå ombord på Vanadis. I följd af föregången skrifvelse om konungens svaga tillstånd efter badsejouren och antagliga trötthet efter resan hade särskilda mått och steg blifvit vidtagna för att underlätta embarkeringen. Mot alla gjorda framställningar beslöt konungen sig dock för att till fots gå uppför fallrepstrappan, helsade på befäl och besättning och gick utför trappan till chefens salong. Dit anländ

yttrade han under djup rörelse: "Gud ske lof, jag är då nu på svensk botten, om jag också icke är på svensk jord!"

När Vanadis inlopp i Malmö hamn helsades den vid yttersta brohufvudet med hurrarop; men då konungen gick i land och den ofantliga folkmassan, som samlat sig för att mottaga honom, varseblef den älskade monarkens tärda drag och lidande utseende, lägrade sig allvar och sorg öfver alla de närvarandes ansigten; alla hufvuden blottades, men under en tystnad så djup, att ej ett ljud förnams utom konungens egna steg. Denna befolkningens hållning gjorde på konungen ett djupt intryck; uppkommen i sina rum utbrast han lifligt till en af sin omgifning: "Vet du, i dag har jag sett att jag är afhållen; jag tror att de skola komma att sakna mig, då jag gått bort."

Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri 1872.

I bokhandeln har nyss utkommit:

Konung Carl den Femtonde.

Illustreradt minnesblad.

Pris: 75 öre.

Textinnehåll: Vid dödsbudet. — Konung Carl den XV:s sista dagar. — Konungens lit de parade i Malmö och sorgtågets afgång derifrån. — Den kungliga likfärden genom landet. — Kung Carls Eriksgata. — Det kungliga likets ankomst till hufvudstaden. — Konungens lit de parade på Stockholms Slott. — Den kungliga begrafningen. — Hjertats hem, skaldestycke af Carl XV.

Illustrationer: *Porträtt af Konung Carl XV.* — *Ulriksdals Slott.* — *Landshöfdingeresidenset* i Malmö, der konung Carl XV afled den 18 September 1872. — Kung Carls sista hvilobädd. — Kung Carls likfärd. — Processionen till jernvägsstationen i Malmö — Kung Carls sista Eriksgata. — Den kungliga begrafningen i Riddarholmskyrkan. — Nordiskt landskap, efter en tafla af konung Carl XV.

Detta minnesblad utgöres af ett prydligt häfte i stort qvartformat med 6 intryckta illustrationer, hvaribland den anslående bilden visande *«kronprinsessan af Danmark vid sin faders sista hvilobädd«.* Derjemte åtföljes häftet af 2:ne större planscher — den ena, *ett utmärkt lyckadt porträtt* af den aflidne monarken, och den andra en tafla öfver *begrafningen i Riddarholmskyrkan.*

Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri 1872.